

4 ƏSGƏR

14 may 2016-cı il

Kütləvi iğtişas, üsyan, qiyam zamanı etirazın forması yox, nəticəsi və özü önəmli olur. Belə ki, nəticədə iğtişaşlar yaranan ekstremist "element"lər kənarında qalır. Məsullüyəti isə digər insanlar - hərbi qulluqçular daşıyırlar. Məhz bu səbəbdən də üsyan, iğtişas, qiyamla bağlı köhnəlmis fikirlərin, müzakirələrin ölkənin siyasi gündəliyindən çıxarılıb kənarə atılmasına ciddi ehtiyac duyulur. Qəzəbli, hirsli insanların nifrətləri milyonlara qarşı ünvanlanır, bu da qarşılıqlı anlaşılmaqlıqlar, problemlər yaradır. Dövlətin normal yaşamını təmin etmək üçün insanlar mütləq şəkildə adekvat şəxslərin çağırışlarını dinləyərek onların sözlərini eşitməyi öyrənməlidirlər.

Ekstremal şərəitdə vəziyyət tələb edir ki, insan belə halları ciddi xarakter daşıdığını və onun "qurbanına xəməməsi" təhlükəsinin reallığını dərk edərkən, düşünsün və şüurlu surətdə başa düşsün ki, qəfələtə həyata keçirilmiş destruktiv aksiyalar milyonlarla insanların ibrətə qurub yaradığı ələ, iş, nüfuz, mənsəb və s. əsas həyat sahəmlərini vurub dağıtdığına, dağınyıqlı dünyəsini adət olunmuş mənzərəsinə boşə qıxaracaq, həm də doğurdugu psixoloji vəziyyətlə onları sarsıdacaqdır. Buna görə də hər bir insan ekstremal şərəitə hazır olmalı, hələ bu hadisələr baş verməmiş onun doğurdugu arzu olundmuş fəsad və pozğunluqlardan aradan qaldırılması ilə əlaqədar profilaktik tədbirlər görməlidir. Belə ki, ekstremal şərəitə hazırliq həyat təhlükəsizliyinin əsasını təşkil edir. İnsanın mümkün olma bilən zədələyici faktorlara səylə həmlə etməsi və adekvat psixoloji yardım üsullarından istifadəsi fəaliyyəti onun təsirinə zəifləməsinə səbəb ola bilər.

Ən güclü insan - qəzəbli olanda özünü saxlaya bilər insandır. Əslində, bunu elmə fəvqəladə dərəcədə çətindir. İnsan özünü tərbiiyə etməzə, özünə səhəb çıxmazsa, həmcənin, özünə nəzarət etməzə, qəzəb, hirs qüvvəsi qalıb gəlib nəyi varsa, dağdır, bu zaman insanın hiddətinin istiqaməti fərqli dəyişər və artıq insan öz üzərinə nəzarəti itirə bilər. İnsan bu halda özünü idarə etməyi bilmədiyi təqdirdə gərginlik davam edir və qəzəb zərər verən davranış və hərəkətlərə müşayiət olunur. Qəzəb, hirs qüvvəsi insana gələn zaman o, özünü düzgün tənzimləməzə, özündən sonra insanların daxilində böyük dəyişməyə başlayır. Qəzəb vəziyyəti üçün əsər qoyar. Amma insan özünü nəzarətə saxlaya bilsə, qəzəbdən öncə onun gəldiyini hiss edib onu kontrola alar, cılovlayar və qəzəbni özünə həkim kəsilməsinə imkan verməz. Yox əgər özünə nəzarəti tənzimləyib, bu zaman insan həm özünü, həm də başqalarını həyatına zərər verən çox böyük yanlışlıqlar edərkən, qəzəb çox mürəkkəb, həm də ağır bir məsələdir. Çünki qəzəbli, hirsli halda susmaq, iradəvi sükut etmək çox çətindir, ağırdır. Lakin ağıllı, müdrik insan çərək belə hallarda iradəvi sükut etməyi (buna səbri deyirlər) bacarsın. Qeyd etmək lazımdır ki, iradəvi sükut qəzəbi dayandıran amillərdəndir və qəzəbli hallarda sükut edən insan, xeyli fəsadların qarşısını almış olur. Əksinə, qəzəbli hallarda dansıqdıca, insanın qəzəbi daha da əlovlanır və etdiyi hirsli hərəkətlər onun məhvə, gərqiyyətiməz nəticələrinə aparır. Qəzəbli dərəcədə sükut etmək - ağılla dərman etməkdir. Hər bir halda ağıllı, düşünəcə qəzəbin, hirsin istəklərini təhlil etməlidir və qəzəbinə susmaqca, nəfəsini istəklərinə işə ağıllı dərmən etməyə çalışmalıdır. Çünki bu istəklərin zərərli olduğunu anlayanda, insan onlara "dayan" deməli bacarmalıdır.

BÖLMƏLƏRİN DÖYÜŞ FƏALİYYƏTİNİN TİBBİ TƏMİNATINI

Hərbi hissələrin şəxsi həyati ilə keçirilən müxtəlif tədbirlərin aparılmasına tibbi nəzarət üçün hərbi hissənin tibb xidmətinin bütün qüvvə və vəsaitləri cəlb olunmalıdır. Bu tədbirlərdə tibbi nəzarətin təşkilı hərbi hissənin tibb məntəqəsinin ayaqlı iş planında əks etdirilir.

Şəxsi həyətə keçirilən müxtəlif tədbirlər zamanı hərbi hissədə kənarə çıxdıqda tibb həyətı öz bələmsinin tərkibində çıxmalıdır. Bu zaman sanitariya nəqliyyatı ayrıdır. Sanitariya nəqliyyatı yalnız öz təyinatına uyğun istifadə olunmalıdır. Lazım gələndə bölmələrin həyətini yuxarı tibbi rəis gücdəndirə bilər.

Tibb xidməti rəisinin döyüş hazırlığı təlimlərində, idman tədbirlərində, əsgəri daşınmalarda, tikinti və təsərrüfat işlərində tibbi təminatda vəzifələri:

- hissədə günün nıqamı qaydalarının tərtibində, təlimlərin planlaşdırılmasında, əsgəri daşınmaların, idman yarışlarının, məşğələlərin, döyüş hazırlığının, işlərin və başqa tədbirlərin hərbi qulluqçuların orqanizminə mərifət təsirinə, o cümlədən iqlim, fəstlin xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla komandanlığa tövsiyələr vermək;
- hərbi hazırlıq obyektlərinin həqiqi sanitariya vəziyyətini, bunlarla yanaşı, təlim rayonlarını, bu rayona gəlmə marşrutlarını, tədris sahələrini, poliqonları və tədris mərkəzlərini sanitariya-epidemioloji vəziyyətini bilmək;
- nızamnamələrin, rəhbərliklərin, təlimlərin, sürücülük və atıcılıq kurslarının, o cümlədən döyüş hazırlığı üzrə rəhbər sənədlərin əməs tələblərini bilmək və travmatizmə, zəhərlənmələrə, istivurlamalara (günvurmalara), donurmalara və başqa bədbəxt hadisələrə qarşı profilaktik tədbirləri təşkil etməyi bacarmaq;
- tibb xidmətinin döyüş hazırlığı məşğələləri və təsərrüfat fəaliyyətinin tibbi təminatı üçün ayınlmış şəxsi həyətə təlimatları, o cümlədən tibbi aptekçilərin hərbi hissənin müxtəlif obyektlərində təbiiqetmə qaydalarını hazırlamaq.

Şəxsi həyətın döyüş hazırlığı məşğələlərinin hərbi hissədə aparılan tikinti və təsərrüfat işlərinin

TƏSİSÇİ:
Azərbaycan Respublikası DİN
Daxili Qoşunların Baş İdarəsi.
Redaktor: leytenant X.Tağıyeva

METODİKİ VƏSƏİT

EKSTREMAL ŞƏRƏİTDƏ HƏRBİ QULLUQCUNUN ƏSƏBLƏRİNƏ SƏHİB OLMAQLA, FƏALİYYƏTİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİ METODU VƏ ÜSULLARI

"Ekstremal şərəit" söyldəkdə, "son hədd", "fırat dərəcədə axırınıca vəziyyət", "ən sonuncu hal", "son gərginlik" və s. başa düşülür.
Ekstremal şərəit - kütləvi iğtişaşlar, mitinqlər, yanğırlar, zəlzələlər və s. fəvqəladə hallar zamanı hərbi qulluqçuların qarşısında duran əsas vəzifə sağı qalmağı, itkilərə uğru verməmək, "qurbanlıq"ın sayını az olmasına, zərər çəkənlərin qorxu altında olmasına psixoloji və mənavi cəhətdən köməklilik göstərilməsi, həmcənin, öz varlıqlarının qorunmasıdır.

Ekstremal şərəit (fəvqəladə hallar) çoxlu insan tələfatına yol açır, sosial-siyasi gərginlik yaradır, ətraf mühitə sarsıdıcı zərba vurur, mədəni ziyanın miqyasını, zərərçəkənlərin (yaralananların) sayını artırır. Hər an müxtəlif rayon və səhərlərdə fəvqəladə hadisələr yaranma bilər və ekstremal şərəit kütləvi iğtişaşlar, qəza və hərbi münəqışə, terror aktı ilə nəticələnmə bilər.
Ekstremal şərəit hər hansı prosesin gedişatında normaldan kənarə çıxma hallarının nəticəsində baş verir. Şərəitlin inkişaf xarakteri və onun nəticələri isə müxtəlif mənsəli pozulma faktorları ilə müəyyənəldirilir. Belə ki, normaldan kənarə çıxma, ekstremal halların davamlı olması və kənar təsirlərinin nəticəsi olaraq insanların həyatlarına son qoya biləcək dərəcədə ekstremal hadisələrə dolu təhlükəli bir vəziyyət yaranır və belə təhlükələrdən özündən sakit həyatını müpoza biləcək mənfii hadisələr bizi əhatə edir. İnsanın öz həyatının təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə laqəyid münasibəti əks nəticələr doğurur.

Ekstremal şərəitdə əgər insan yaranmış situasiyanı idarə edə bilmirsə, artıq onda yaranan emosiyalar "affektler" adlanır (affekt – latınca "affectus" - ruhi təlatüm, həyəcan deməkdir).

Affekt - insanın iradə qüvvəsindən, şəxsiyyətinin əxlaqı və fərdi xarakter əlamətlərindən aslıdır.

həm də başqalarını həyatına zərər verən çox böyük yanlışlıqlar edir. Qəzəb çox mürəkkəb, həm də ağır bir məsələdir. Çünki qəzəbli, hirsli halda susmaq, iradəvi sükut etmək çox çətinir, ağırdır. Lakin ağıllı, müdrik insan çərək belə hallarda iradəvi sükut etməyi (buna səbri deyirlər) bacarsın. Qeyd etmək lazımdır ki, iradəvi sükut qəzəbi dayandıran amillərdəndir və qəzəbli hallarda sükut edən insan, xeyli fəsadların qarşısını almış olur. Əksinə, qəzəbli hallarda dansıqdıca, insanın qəzəbi daha da əlovlanır və etdiyi hirsli hərəkətlər onun məhvə, gərqiyyətiməz nəticələrinə aparır. Qəzəbli dərəcədə sükut etmək - ağılla dərman etməkdir. Hər bir halda ağıllı, düşünəcə qəzəbin, hirsin istəklərini təhlil etməlidir və qəzəbinə susmaqca, nəfəsini istəklərinə işə ağıllı dərmən etməyə çalışmalıdır. Çünki bu istəklərin zərərli olduğunu anlayanda, insan onlara "dayan" deməli bacarmalıdır.

Qəzəb qüvvəsinin nəzarətə saxlaya bilsə, qəzəbdən öncə onun gəldiyini hiss edib onu kontrola alar, cılovlayar və qəzəbni özünə həkim kəsilməsinə imkan verməz. Yox əgər özünə nəzarəti tənzimləyib, bu zaman insan həm özünü, həm də başqalarını həyatına zərər verən çox böyük yanlışlıqlar edərkən, qəzəb çox mürəkkəb, həm də ağır bir məsələdir. Çünki qəzəbli, hirsli halda susmaq, iradəvi sükut etmək çox çətinir, ağırdır. Lakin ağıllı, müdrik insan çərək belə hallarda iradəvi sükut etməyi (buna səbri deyirlər) bacarsın. Qeyd etmək lazımdır ki, iradəvi sükut qəzəbi dayandıran amillərdəndir və qəzəbli hallarda sükut edən insan, xeyli fəsadların qarşısını almış olur. Əksinə, qəzəbli hallarda dansıqdıca, insanın qəzəbi daha da əlovlanır və etdiyi hirsli hərəkətlər onun məhvə, gərqiyyətiməz nəticələrinə aparır. Qəzəbli dərəcədə sükut etmək - ağılla dərman etməkdir. Hər bir halda ağıllı, düşünəcə qəzəbin, hirsin istəklərini təhlil etməlidir və qəzəbinə susmaqca, nəfəsini istəklərinə işə ağıllı dərmən etməyə çalışmalıdır. Çünki bu istəklərin zərərli olduğunu anlayanda, insan onlara "dayan" deməli bacarmalıdır.

tibbi təminatı aşağıdakılara əhatə edir:

- döyüş hazırlığı, təsərrüfat fəaliyyəti və hərbi hissələrin nızam qaydalarının planlaşdırılmasında iştirak edilməsi;
- döyüş hazırlığı məşğələlərinin təşkilı və şəraiti, təsərrüfat, təmir-tikinti işləri və başqa tədbirlərin üzərində tibbi nəzarətlini;
- hərbi qulluqçuların orqanizminə döyüş fəaliyyətinin zərərli təsirinə azaldılması və aradan götürülməsi tədbirlərinin, döyüş hazırlığı təcrübəsinin təbiiqetini;
- şəxsi həyətın döyüş hazırlığı keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaranan tibbi tədbirlərin həyata keçirilməsi (hərbi qulluqçuların itxasna, qrup, dəstə, ekipajlara bölünməsi üçün tibbi müayinələrini keçirilməsini);
- hərbi qulluqçuların xəstəlik və travmalardan qarşısını vaxtında alınması məqsədli ilə onların yaranma səbəblərini öyrənilməsi;
- şəxsi həyətlin mənevə-psixoloji hazırlığında, o cümlədən psixoprofilaktik tədbirlərin keçirilməsində iştirak edilməsi;
- parkların, səxlərin, emalatxanaların, döyüş və nəqliyyat texnikasının tibbi aptekçilərlə təamlanmasını və onların vaxtında təzələnməsi;
- dinamik dispanser müşahidə altında onların sağlamlığına görə nəzərdə tutulan məşğələ, təlim işləri və başqa tədbirlərin aparılmasına qiymət verilməsi üçün tibbi baxışların (müayinələrin) keçirilməsi;
- hərbi hissə və bölmələrdə döyüş növbələri, idman məşğələləri aparıldığı zaman kompleks şəkildə tibbi tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- tibb xidmətinin qüvvə və vəsaitlərinin hazırlanmasını, ayınlmasını və təlim yerləri, iş obyektləri üzrə bölünməsi, xəstələrə (travma alantara) vaxtında tibbi yardım göstərilməsini və ehtiyac olduqda, onların tibb müəssisələrinə təxliyyəsini.

Hərbi hissənin döyüş hazırlığı və təsərrüfat fəaliyyətinin tibbi təminatı prosesində aşağıdakılara nəzarət olunur:

a) sinif məşğələlərində sinif otaqlarının təchiz olunması.

REDAKSİYANIN ÜNVANI:
AZ 1130, Bakı şəhəri, Q. Musabəyov küç. 4,
Daxili Qoşunların Baş İdarəsi.
Əlaqə telefonları: (012) 560-22-63

Qəzet ayda 2 dəfə nəşr olunur. "Əsgər" qəzetinin redaksiyasında yığılıb səhifələnmis və DİN-in mətbəəsində hazır elektron variantdan çap olunmuşdur.

Şəhadətnamə 3565 Sayı 3000

Allah rəhəmət oləsın

DQB-nin şəxsi həyətli polkovnik-leytenant Arzum Məsimova əminlənin vəfalıdan kədrifəndiyini bildirir və dərini hüznü başsağığı verir.

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

DQB-nin Tibb xidməti

